

E-TUND – KOHTUME ÜHISES VIRTUAALSES KLASSIRUUMIS

TUNNIKAVA #370

Tunni teema:	Kas ma ikka pean täägima oma asukohta?						
Külastisõpetaja:	Kaisa Vooremäe, Riigi Infosüsteemi Ameti analüütik						
Õpilased:	10.–12. klass						
Tunni õpieesmärk:	Õpilane teab, mis on sotsiaalmeedias oma asukohta märkimise pluss- ja miinusküljed, teab turvaliste paroolide põhireegleid.						
Seos RÕK-iga:	digipädevus						
45-minutilise tunni ülesehitus:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>5 min</th> <th>20 + 5 min</th> <th>15 min</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ettevalmistus ja hääletus</td> <td>ülekanne + küsimused ja vastused külastisõpetajaga</td> <td>õpilaste iseseisev töö klassis</td> </tr> </tbody> </table>	5 min	20 + 5 min	15 min	ettevalmistus ja hääletus	ülekanne + küsimused ja vastused külastisõpetajaga	õpilaste iseseisev töö klassis
5 min	20 + 5 min	15 min					
ettevalmistus ja hääletus	ülekanne + küsimused ja vastused külastisõpetajaga	õpilaste iseseisev töö klassis					
Tunni ettevalmistus õpetajatele ja õpilastele:	<p>Vajalikud vahendid video vaatamiseks: arvuti, internetiühendus, kõlarid, projektor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Palun avage arvuti, projektor ja e-tunni YouTube'i link. • Logige võimalusel sisse YouTube'i keskkonda, et saaksite anda märku oma klassi liitumisest tunniga ja edastada õpilaste küsimusi. • Kontrollige kõlareid, et heli oleks kosta kogu klassiruumis. <p>ETTEVALMISTUS E-TUNNIKS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tutvuge õpilaste töölehega, vaadake üle õpilaste ülesanded. Printige töölehed ja jagage õpilastele. 						
Tunni teema taust:	On populaarne sotsiaalmeedias ära märkida ka oma asukoht – nii näevad ju ka kõik teised, mis me elus põnevat toimub! Ent kui tark tegu see tegelikult on? Mida peaks asukohta jagamisel silmas pidama? Sellest ja teistest küberturvalisuse põhireeglitest (nagu turvalised paroolid ja tundmatute linkide avamine) räägib Riigi Infosüsteemi Ameti analüütik Kaisa Vooremäe. E-tunni loomist on toetanud Haridus- ja Teadusministeerium.						

Häälestus ja ülesanne video ajaks ca 5 min	<p>HÄÄLESTUS 5 min</p> <p>Paluge õpilastel teha töölehtedelt häälestamisülesanne. Paluge neil klassis arutada, milline on hea salasõna. Siis rääkige klassis, millised on need sotsiaalmeediakanalid või äpid, mida suur osa nende vanusekaaslasest kasutab.</p> <p>ÜLESANNE VIDEO VAATAMISE AJAKS</p> <p>Paluge õpilastel üles märkida küsimused, mis ülekanne vaatamise ajal tekkisid, ning need teile edastada. Õpilaste küsimused edastage YouTube'i vestlusse teie ise või paluge seda teha õpilastel. Kui õpilased vaatavad e-tundi üksinda, palun rõhutage neile, et sobimatuid kommentaare ei tohi kirjutada.</p>
Otseülekanne vaatamine ja küsimuste esitamine 20 min	<p>KÜSIMUSTE ESITAMINE KÜLALISÕPETAJALE</p> <p>Youtube'i vestlusesse ootame koolidelt küsimusi külastisõpetajale vormis: <i>Kaari 12. klass, Kurtna Kool. Kuidas saada presidendiks?</i></p> <p>Õpetaja küsib õpilastelt ja valib välja parimad küsimused. Õpetaja või üks õpetaja poolt määratud õpilane kirjutab küsimused YouTube'i vestlusaknasse.</p>

	<p>Kui õpilased jälgivad tundi oma seadmest, siis leppige õpilastega enne tundi kokku YouTube'i vestluses osalemise reeglid. Reeglite õpetamiseta õpilasi YouTube'i lasta ei tohi, sest õpilased hakkavad tundi segama. Kui vestlus muutub liialt segavaks, suletakse vestlus ja küsimusi esitada ei saa. Palun hoiatage oma õpilasi, et võib juhtuda, et kõigile küsimustele ei jõua otseülekandes vastata. Mida varem jõuate küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata.</p>
<p>Õpilaste iseseisev töö 20 min</p>	<p>Tööleht “Kas ma ikka pean täägima oma asukoha?”</p> <p>Selles e-tunnis räägib esineja, mis on sotsiaalmeedias oma asukoha märkimise pluss- ja miinusküljed ning kordab üle turvaliste paroolide põhireeglid.</p> <p>Kasuta töölehte nii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • enne otseülekannet täida lahtrid • otseülekande ajal küsi küsimusi • pärast otseülekannet kaardista ennast internetis <p>ENNE OTSEÜLEKANDE VAATAMIST TÄIDA LAHTRID</p> <p>Pane kirja kõik mõtted, mida sa paroolide kohta tead – milline on hea salasõna, milline aga nõrk. Jaga hiljem vastuseid klassikaaslastega.</p> <div data-bbox="448 981 1497 1182" style="border: 1px solid #008080; border-radius: 15px; height: 90px; margin: 10px 0;"></div> <p>Nüüd pane kirja need kanalid, äpid ja sotsiaalmeedia, mida suurem osa sinu ealisi noori kasutavad. Võrdle vastuseid ka klassikaaslastega. Kas saite kirja samad kanalid?</p> <div data-bbox="448 1317 1497 1462" style="border: 1px solid #008080; border-radius: 15px; height: 65px; margin: 10px 0;"></div> <p>OTSEÜLEKANDE AJAL KÜSI KÜSIMUSI</p> <p>Selleks, et saada vastuseid enda jaoks olulistele küsimustele, saad YouTube'i otseülekande ajal külalisõpetajalt küsimusi küsida. Selleks lisa vestlusesse või palu õpetajal oma küsimus vestlusesse lisada nii:</p> <p style="text-align: center;"><i>Kaari 12. klass, Kurtna Kool. Kuidas saada presidendiks?</i></p> <p>Ole küsimust sõnastades viisakas ja täpne. Sinu küsimusi näevad kõik, kes samal ajal otseülekannet vaatavad. Mida varem jõuad küsimused saata, seda suurema tõenäosusega jõuame vastata.</p> <p>OTSEÜLEKANDE JÄREL KAARDISTA ENNAST INTERNETIS</p>

Võta 15 minutit aega ja kaardista iseennast internetis – milliseid keskkondi kasutad; mis mängu ja kus mängid, mida oled Internetis jaganud; kas sul on kasutajakontosid/andmeid, mis kuskil „vedelevad“?

Mis keskkondi kasutad? Milliseid mängu mängid? Kuhu oled teinud kasutajakonto? Nii sotsiaalmeedia kui muud keskkonnad, mängud, äpid, foorumid, veebipoed jne. Pane kirja kõik, mis meenub, iga keskkond uuele reale.	Mis tüüpi sisu oled internetis nendes keskkondades ja ka mujal jaganud? Nt kirjad, fotod, videod, kommentaarid, asukoht, krediitkaardi andmed jne. Mida veel jagada saab? Lisa iga sisu kohta, mis keskkonnas oled seda jaganud. Kas meenub ka millal oled jaganud?

Iseseisvaks mõtlemiseks ja siis grupis aruteluks:

- **Kuhu oled teinud kasutaja**, mida tegelikult (enam) ei kasuta? Ehk ei olegi sul enam oma sisselõigimise andmed meeles? Mõttele, kas ja kuidas saad “vedelevad” kontod kustutada?
- **Mõttele veel**: kas oled kuhugi keskkonda jaganud oma isiklike andmeid nagu aadress, telefon, sünniaeg, info perekonna kohta, oma foto, asukoht jne? Mõttele, kas need on vabalt kõigile kättesaadavad ja kas jagamine on olnud vajalik?
- **Nüüd vaata ja analüüsi enda või sõbra sotsiaalmeediat** – kas postituste all on välja toodud sinu/tema asukoht postitamise hetkel? Pärast e-tunnis kuuldut mõttele ja aruta pinginaabriga, kas on tark tegu oma asukohta postitamise ajal jagada? Miks või miks mitte?

Võimalikud jätkutegevused ja lisamaterjalid

- <https://www.itvaatlik.ee/>
- <https://www.err.ee/1126061/riigi-infosusteemi-amet-tiktok-on-olemuselt-turvarisk>
- <https://www.targaltinternetis.ee/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=osqIHeFqiH0>

* Tunnikava on loodud selleks, et pakkuda õpetajatele välja erinevaid variante õpilaste aktiivseks kaasamiseks tunni teemasse. Tunnikavas on meetodite osas tihti välja pakutud valikuvariante ja õpetaja teeb ise otsuse, millist meetodit kasutada. Tunnikava ei pea tingimata kasutama.